

Kysymyksiä ja vastauksia järjestämättömien saamisten käsittelyohjeista

1 Miksi pankeille laaditaan järjestämättömien saamisten käsittelyohjeet?

Ohjeisiin kirjataan EKP:n pankkivalvonnan laadullisia odotuksia järjestämättömien saamisten käsittelystä monelta eri kannalta. Lisäksi niissä edellytetään, että pankit asettavat määrällisiä tavoitteita ja tekevät linjauksia ongelman ratkaisemiseksi. Ohjeet perustuvat parhaisiin kansallisiin käytäntöihin, joista on tehty erillinen selvitys. Ohjelunnoksesta järjestetään julkinen kuuleminen. Näin varmistetaan, että lopullisissa ohjeissa ei ohiteta olennaisia markkinakohtaisia seikkoja.

Yksi keskeinen tavoite on, että EKP:n suorassa valvonnassa olevissa pankeissa otetaan käyttöön järjestämättömiä saamisia koskeva strategia. Kunkin pankin tulisi lähikuukausina vahvistaa ja panna täytäntöön strategia, jossa myös asetetaan tavoitteet järjestämättömien saamisten vähentämiselle. Tavoitteet olisi otettava huomioon pankin johdon kannustinjärjestelmässä, ja ylimmän hallintoelimen olisi seurattava niiden täyttymistä tarkasti. Lisäksi järjestämättömien saamisten hallinnointi ja käsittely tulisi järjestää pankeissa asianmukaisesti.

2 Järjestämättömien saamisten ongelma ei ole uusi – miksi EKP puuttuu siihen vasta nyt?

Järjestämättömien saamisten vähentäminen otettiin tavoitteeksi vuoden 2014 kattavan arvioinnin jälkeen. Tuolloin todettiin, että osassa pankeista ja euroalueen maista oli runsaasti tällaisia ongelmasaamisia. Kattavassa arvioinnissa pankkien saamiset arvioitiin ensimmäistä kertaa yhdenmukaisin kriteerein, ja sen tuloksena arvonlennuksia tarkistettiin asianmukaisemmiksi. Näin luotiin vakaa perusta, johon järjestämättömien saamisten valvonta voi tukeutua. Järjestämättömien saamisten ongelmaan on sittemmin puututtu pankkikohtaisessa valvontatyössä. Myös jatkuvassa valvonnassa on jo sovellettu joitakin ohjeissa esitettyjä odotuksia.

Valvontakäytännöissä ja -periaatteissa on aiemmin ollut eroja, joten ohjeilla pyritään varmistamaan, että kaikkia pankkeja kohdellaan samalla tavalla. Niillä myös tuodaan selkeästi esiin, mitä merkittävilä laitoksilta odotetaan.

Ohjeita on tarkoitus myöhemmin laajentaa järjestämättömien saamisten kehityksen seurannan pohjalta. Seuraavaksi EKP aikoo kiinnittää huomionsa yhä vahvemmin arvonlennusten ja luottotappioiden kirjaamisen oikea-aikaisuuteen. Painopisteen muutos kuitenkin tapahtuu vähitellen, ja samalla otetaan huomioon, että vie aikansa, ennen kuin järjestämättömien saamisten määrä on supistunut kohtuulliseksi.

3 Miten järjestämättömien saamisten käsittelyn valvonta etenee? Onko pankeille tulossa määrällisiä vähentämistavoitteita ja määräaikoja?

Kukin pankki vastaa oman järjestämättömien saamisten hallintastrategiansa toteutuksesta ensi kädessä itse, ja EKP käyttää ohjeita pankkien kanssa käytävän valvontadialogin perustana. Joillakin pankeilla järjestämättömien saamisten ongelma on akuutti. Niiden on ripeästi laadittava sen ratkaisemiseksi toteutuskelpoinen suunnitelma ja varattava sitä varten riittävät resurssit. EKP arvioi ja vertailee pankkien toimia ja pyrkii valvontaprosessissa varmistumaan siitä, että toimet ovat asianmukaisia.

Lisäksi EKP tiukentaa sellaisten pankkien raportointivaatimuksia, joilla on runsaasti järjestämättömiä saamisia, ja muutoinkin pankkien odotetaan antavan aiempaa enemmän tietoja järjestämättömistä saamisista.

4 Onko pankkien pakko alkaa heti noudattaa ohjeita, vai voivatko ne esimerkiksi jäädä odottamaan varallisuushintojen elpymistä?

Ohjeluonnos on vasta julkaistu kommentoitavaksi, eli ohjeet eivät ole vielä lopulliset. Ne eivät myöskään ole oikeudellisesti velvoittavat, joskin pankkien odotetaan suhtautuvan valvojien antamiin ohjeisiin hyvin vakavasti. EKP siis odottaa, että sen suorassa valvonnassa olevat laitokset seuraavat ohjeita suhteellisuusperiaatetta noudattaen eli sen mukaan, miten suuren ja vakavan ongelman järjestämättömät saamiset niille muodostavat.

Kokemus on osoittanut, että suurista järjestämättömistä saamisista aiheutuvat ongelmat eivät korjaannu ajan mittaan itseksensä. Talouden elpyminen toki helpottaa tilannetta, mutta elpymisen edellytyksenä puolestaan on, että pankit pystyvät luottamaan taloutta riittävästi. Se taas ei ole mahdollista, elleivät pankit ole vakavaraisia ja pyri aktiivisesti ratkaisemaan ongelmiaan – myös järjestämättömistä luotoista aiheutuvia. EKP odottaa siis, että pankit, joilla on runsaasti järjestämättömiä saamisia, asettavat niiden vähentämiselle realistisia mutta samalla kunnianhimoisia tavoitteita.

5 Millaista tietoa kansallisten käytäntöjen selvityksestä saatiin?

Selvityksessä kartoitettiin kahdeksan jäsenvaltion parhaita käytäntöjä. Sen tarkoituksena on yhtäältä havainnollistaa ohjeita ja toisaalta esitellä lainsäädännöllisiä ja muita toimia, joiden avulla voidaan löytää toimivia kansallisia ratkaisuja.

Lisäksi selvitys tuo esiin, että koska kansallisissa säännöksissä ja rajoitteissa on eroja, järjestämättömistä saamisista aiheutuvia ongelmia ei voida ratkaista pelkästään pankkivalvonnan piirissä. Kunkin pankin on siis strategiaa laatiessaan otettava huomioon kansalliset olosuhteet ja käytettävissä olevat välineet sekä oma

tilanteensa. Kaikki välineet eivät välttämättä ole aina käytettävissä. Voi esimerkiksi olla, että järjestämättömille saamisille ei ole likvidejä jälkimarkkinoita. Se ei kuitenkaan käy syyksi olla puuttumatta ongelmaan.

Selvitystä täydennetään lähikuukausina niiden maiden tiedoilla, joiden käytäntöjä ei vielä ole kartoitettu.